

Ramon Viladés i Llorens

Primer premi d'honor de la cultura al Berguedà

La intensa activitat cultural de mossèn Ramon Viladés a la comarca ha estat reconeguda enguany en ser-li atorgat el primer premi d'honor de la cultura pel Consell Comarcal del Berguedà. Ramon Viladés al llarg de la seva actuació pública ha desenvolupat moltes activitats i iniciatives en llocs diferents, i és complex di-

buixar una visió panoràmica de la seva trajectòria, en la que hi ha aspectes poc o gens coneguts per uns o altres.

Ramon Viladés i Llorens va néixer a Sant Mateu de Bages, el 1940, al si d'una família pagesa. Va fer estudis eclesiàstics essent ordenat sacerdot el 1965, força més tard, el 1992, va obtenir

la llicenciatura en història per la Universitat de Barcelona.

Tot i la seva participació en moltes entitats i iniciatives, la de major rellevància a nivell comarcal va ser com a fundador i impulsor de Àmbit de Recerques del Berguedà, entitat creada el 1981, i de la seva revista *l'Erol*, apareguda el 1982.

Durant molt de temps els projectes de l'Àmbit com a entitat i la trajectòria de Ramon Viladés s'han anat creuant. Ja que ha impulsat i s'ha implicat en moltes de les seves activitats.

En Ramon Viladés, sol o en col·laboració ha escrit els llibres: *Les muralles de Bagà al segle XIV*, *El*

1965. Missa nova de mossèn Ramon Viladés, que va coincidir amb la primera comunió d'uns nebots seus.

1969. Excursió a Falgars amb el Club Flor de Neu de La Pobla de Lillet.

1970. Pujada a l'Aneto.

1971. Dijous llarder amb uns alumnes a La Pobla de Lillet.

1985. Visita de Salvador Pelfort de la Diputació de Barcelona a l'Àmbit de Recerques.

1987. Polifònica de Puig-reig.

1991. Desè aniversari de l'Àmbit. Acte al Castell de Berga.

santuari de Paller, La parròquia d'Avià, i la història familiar: D'un temps, d'un país: els Semís de Coaner, també la Colònia Pons i La coral Polifònica de Puig-reig, així com articles a la Catalunya Romànica i la Geografia Comarcal de Catalunya, i en publicacions diverses. Passen de la cinquantena.

Durant 22 anys, de 1976 a 1998, mossèn Viladés va fer classes a l'escola tècnico-professional Sant Francesc, de Berga. Totes aquestes activitats han anat convivint amb l'afeció a la fotografia que l'acompanya des de fa molts anys. És de recordar un dels seus primers muntatges, «Les quatre estacions», amb la música de Vivaldi, que va tenir molt d'èxit i va ser àmpliament visualitzat.

Pel que respecta a l'Àmbit de Recerques, els 135 números de *l'Erol*, la revista *Estudis del Berguedà*, a més dels llibres publicats, parlen de l'abast de l'obra realitzada. Alguns dels llibres que va impulsar l'Àmbit comptaren amb participació destacada de Ramon Viladés, remarcablement la *Guia del Berguedà*, que ha esdevingut un èxit editorial i un clàssic.

Eclesiàsticament ha tingut destins a força llocs de la comarca: Avià, la Pobla de Lillet, Berga, Cal Pons, Bagà, i Avià, parròquia a la qual se n'han anat afegint altres responsabilitats religioses: Capolat, el Cint, Correà, l'Espunyola, Montmajor, el Pujol de Planés i Cal Rosal... Arreu la seva petjada eclesiàstica ha anat acompanyada del seu impuls cultural. Ha impulsat també la restauració de diversos monuments del Patrimoni històric: temples de Cal Pons, Avià, Cal Rosal, Santuari de Paller, Sant Esteve de Bagà, Montmajor, Correà i Travil...

Ramon Viladés ha estat actiu no sols a institucions d'àmbit comarcal, sinó a entitats de tots i cada un dels llocs on ha residit, moltes vegades simultàniament, en cito algunes:

1991. Visita al local de l'Àmbit del Conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya, actes Xè. Aniversari.

1999. Inauguració del nou local de l'Àmbit de Recerques.

2001. Assemblea anual de l'Àmbit de Recerques.

- Coral i club Flor de Neu a La Pobla de Lillet.
- Coral Polifònica de Puig-reig.
- Coral Infantil Xèrics de Berga com a monitor.
- Grup de Caramelles de la Vall dan.
- Orfeó Berguedà.
- Jurat dels premis literaris Liven.
- Comissió de Patrimoni Cultural i Art Sacre del Bisbat de Solsona.

Conscient del valor i utilitat del seu treball, les fotografies van ser donades a l'Arxiu Comarcal del

2001. Presentació de l'exposició «El Berguedà al segle XX».

2006. Premi de la cultura popular a l'Àmbit de Recerques.

2007. Viladés amb alumnes de l'Escola Sant Francesc de Berga.

2013. Presentació del llibre de La Vall dan.

2018. Comiat de la parròquia d'Avià amb motiu del seu retir.

2018. Imatge familiar.

2018. Una part de la seva producció en llibres.

Berguedà, on han estat digitalitzades i estan a disposició dels usuaris. Els costums i el patrimoni cultural berguedà i hi tenen una atenció preferent.

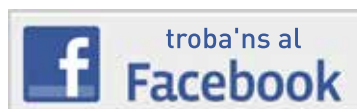
En conjunt el major mèrit és haver tingut la noció d'activitat cultural depassant l'àmbit estrictament de cada municipi i donant-li una dimensió comarcal, incorporant al projecte persones de localitats, estudis i interessos molt diversos, desvetllant i canalitzant moltes inquietuds: l'*Àmbit de Recerques del Berguedà* i la revista *l'Erol* serien exemples paradigmàtics d'aquesta política cultural. Ell mateix, en agrair el guardó va voler lligar-lo a la trajectòria de l'*Àmbit de Recerques*.

Ramon Viladés ha obert un camí de cultura comarcal, que ens toca mantenir i eixamplar, aquests premis volem que en siguin una eina eficaç d'estímul i d'agraïment. Aquest és un reconeixement absolutament merescut i una referència de cara al futur.

Armeria Sistach, sempre amb l'esport i la cultura

Plaça Viladomat 1, Berga
Tel. 93 821 68 20
armeria@sistach.com

Xavier Pedrals Costa
Director de l'Arxiu Comarcal del Berguedà

Entrevista a Ramon Viladés

Quirze Grifell

Mossèn Ramon Viladés i Llorens (Sant Mateu de Bages, 1940) ha estat guardonat amb el Premi d'Honor de la Cultura Berguedana 2018 que atorga el Consell Comarcal a una trajectòria personal.

Amb aquesta entrevista hem volgut fer una passejada per les principals etapes de la seva vida i a la vegada fer aflorar els seus millors records com a estudiant, capellà, professor, escriptor, fotògraf, lector i home compromès amb el país.

■ Quins records especials guardes de l'estada al Seminari?

Crec que el record més important és el fet de conviure durant dotze anys amb els mateixos companys tancats entre quatre parets, i amb la mateixa rutina de cada dia: pregària, estudi, classes, àpats i esbarjo. Això ens va ajudar a anar tots units i fer pinya quan ens amenaçava algun càstig. Estem parlant d'una seixantena de nois desbotcats i amb tota la saba jovenívola a les venes, la qual cosa vol dir que no era fàcil posar-nos d'acord. Tinguem en compte que alguns només entraven al seminari amb la intenció d'aprofitar els estudis, ser-hi uns quants anys i plegar.

■ Quins personatges et van influir en la teva etapa de formació?

La formació dura tota la vida. Ara bé, si la centrem en els anys de seminari, és difícil de destriar el gra de la palla. Suposo que en el subconscient n'hi deu haver més d'un. Diré, més aviat, els que vaig admirar. En senyalo tres o quatre: Mn. Benet Malagarriga, el nostre major dom que, en plena postguerra, havia de procurar que tinguéssim quelcom al plat. De nit fregava els vàters, feina que no li tocava, i, a les cinc del matí ja deia parenostres a la capella.

Un altre va ser Mn. Josep Subirana, fill d'Avià. El vàrem tenir de director espiritual. Home molt pietós, exigent amb ell mateix i asceta. Mai no criticava ningú, i es feia estimar.

També el Dr. Ramon Espert, fill de Berga, professor de teo-

logia moral, temut per nosaltres pel seu nivell d'exigència des del punt de vista docent; molt recte a l'hora de qualificar els exàmens. Però estimava i defensava els estudiants. La saviesa popular els té a tots tres per sants.

Un cas especial fou Mn. Josep M. Ballarín, malgrat que el nostre curs el vam tenir poc. Era tan diferent dels altres professors que no s'hi assemblava en res. El seu «anarquisme» natural ens anava com l'anell al dit, ja que tenia una gran visió de futur, i els seus plantejaments no tenien res a veure amb la formació monolítica i carca de l'època. Escoltar Mn. Ballarín era com rabejar-te en un doll d'aigua fresca enmig de la calorada d'estiu.

■ Quins són els moments que has viscut amb més intensitat com a rector d'Avià?

Des del punt de vista espiritual, la missa del Gall i la Vetlla Pasqual, i algunes exèquies determinades, com per exemple el funeral de tres membres d'una mateixa família morts en el mateix accident de trànsit.

Allò que m'ha fet més bé ha estat la visita als malalts, i sobretot constatar l'amor amb què són cuidats per part dels familiars, molts dels quals no saben què és un dia de festa, i encara menys, vacances. Crec que és una experiència que l'hauria de poder fer tothom.

Altres moments intensos: La celebració, el 2007, de l'11è centenari de la creació de la parròquia d'Avià pel comte Miró i la

consagració de la primera església pel bisbe Nantigís d'Urgell. Emotiva va ser la representació teatrelitzada de l'acte de consagració. Fou una festassa.

Uns altres moments emotius foren la celebració de les meves noces d'or presbiterals, el 2015, i el comiat d'Avià, el 2018, actes organitzats pel Consell de Pastoral parroquial.

■ Com t'imagines el futur de l'església, veient la manca de vocacions sacerdotals?

Ja n'estem patint les conseqüències. Infinitat de parròquies del

nostre bisbat tenen culte de tant en tant, i algunes un cop l'any. No hi ha prou preveres per atendre totes les necessitats.

La manca de vocacions ve donada, en part, per la disminució de practicants. Si en les famílies no es viu un ambient cristià, difícilment hi pot haver respostes vocacionals. També es dona el cas que molts pares han educat els seus fills en la fe i quan són adolescents no volen saber-ne res.

Per tant, el futur és negre, en aquest sentit. Difícilment tornarà una Església tal com l'hem vist nosaltres. Hem de confiar,

però, que, amb el temps sorgirà una Església renovada i carismàtica.

■ Quina opinió et mereix l'actual papa Francesc?

El papa Joan XXIII el van anomenar el papa bo; crec que aquest adjectiu també es pot aplicar al papa Francesc, que és senzill, humil, proper, i sempre que parla comunica l'alegria cristiana. Mai no li hem sentit una paraula de condemna, sinó de perdó. Els seus escrits i encíclics són una meravella. És un papa que vol reformar l'Església, però el poder de la cúria vaticana el té encotillat. Hi ha una pressió molt forta per part dels conservadors, a fi que no es mogui res.

■ Si haguéssis de triar una obra d'art entre tot el patrimoni del bisbat de Solsona, quina seria?

Triar només una obra és gairebé impossible. Com a obres artístiques importants podem citar la col·legiata de Sant Vicenç de Cardona i l'església de Sant Jaume de Frontanyà; les pintures murals de Sant Quirze de Pedret; el mausoleu de marbre de Carrara de Ramon Folc de Cardona-Anglesola a Bellpuig, i el retaule del Miracle de Carles Morató. La joia dels objectes de culte és la Veracreu d'Anglesola, del segle XII, d'un taller de Jerusalem. Al seu costat, més modesta, però històricament important, és la Veracreu de Bagà, també del segle XII i portada d'Orient.

■ Com valores, al cap de 37 anys, la feina de l'Àmbit de Recerques del Berguedà?

Positiva, no cal dir. Ompliríem pàgines. L'any 1981, una vintena de joves inquiets, entre els quals hi eres tu, vam fundar aquesta Entitat, dedicada a la cultura berguedana i comarcal. Em penso que aquest sentit de comarca no l'hem perdut mai.

Es van crear els grups de geografia i d'història, d'art i arquitectura, de folklore, de literatura, d'audiovisuals, arxiu fotogràfic, i la revista cultural L'EROL, que durant molts anys va dirigir en Jordi Puntas, i que actualment n'és la directora la Rosa Serra. Afegim-hi el nombre respectable de llibres publicats, exposicions, etc. Els primers quinze anys van ser d'una activitat frenètica, i era gratificant veure el local social

amb joves que treballaven per a la cultura de la comarca. No els tinc comptats, però són molts els nois i noies del Berguedà que amb més o menys durada han passat per l'Àmbit.

Ara, gràcies a Déu, són moltes les persones que individualment o en grup treballen per a la cultura a la majoria de pobles del Berguedà, però fa una quarantena d'anys no era així. Crec que l'Àmbit de Recerques va omplir un buit i ha superat amb escreix els objectius pels quals va ser creat.

■ Què s'ha fet bé i què s'ha fet malament al Berguedà en l'aspecte cultural?

No sóc ningú per dir què s'ha fet bé o malament. Tothom que intenta fer quelcom cultural ja té un mèrit, li surti més bé o més malament, o s'equivoqui de direcció. Més aviat podríem dir què s'ha deixat de fer. I el que se m'acut en aquest moments és constatar una vegada més la manca de suport econòmic i moral de les administracions, sobretot dels ajuntaments, i actualment també de la Generalitat. La Diputació és l'únic lloc on pots recórrer. Tot i que l'Àmbit ha de donar les gràcies a l'Ajuntament de Berga que ja fa anys que ens proporciona gratuïtament el local social. També, durant anys, el suport econòmic a la revista L'EROL de l'Ajuntament de Puig-reig. Un altre suport important, i que sovint oblidem, ha estat la fidelitat

dels subscriptors i de les empreses que periòdicament han anunciat els seus productes a través de les pàgines de la revista. Gràcies a tots ells!

■ D'on et ve la teva afició a la fotografia?

No sabria dir-ho. Quan era vicari d'Avià, el fotògraf del poble, que era el sastre Joan Gabarró, en una de les sortides que fèiem amb els escolans, em va deixar la seva càmera, després de donar-me les quatre instruccions fonamentals perquè sortissin imatges dignes. Com que el resultat fou satisfactori, em vaig engrescar, i, quan ja era de vicari a la Pobla de Lillet, el 1968, vaig adquirir una Yessica a cal Luigi de Berga, per 3.000 pts., pagades a terminis. Em vaig dedicar gairebé exclusivament a la diapositiva, perquè resultava molt bé de preu, i les imatges eren més vistoses que les fotos en blanc i negre. I així van anar passant els anys fotografiant tot el que podia. La tasca més important ha estat fotografiar tot el patrimoni arquitectònic i artístic del Bisbat.

■ De quin llibre dels que has escrit estàs més satisfet?

Satisfet, satisfet, de cap. Ara, el més treballat i costós, crec que és «*Les muralles de Bagà al segle XIV*», per la gran quantitat de documents d'aquesta època que vaig haver de consultar, i que, per sort es conserven a l'Arxiu de la Corona d'Aragó. Una altra dificultat fou la manca de restes actualment.

■ Pots explicar algun fet rellevant de les teves experiències en l'ensenyament del català?

Vaig començar l'any 1965 a fer classes de català a Avià i a la Pobla,

I els alcaldes d'ambdós pobles em tenien els ulls posats sobre, però mai no em van dir res directament. Recordo que a Avià vam demanar a l'alcalde que ens deixés una aula del col·legi perquè hi havia pissarra. Ens va contestar dient-nos que dintre poc es jubilà i que no volia patir cap relliscada (política, s'entén).

Més endavant a l'escola professional de Sant Francesc de Berga

hi vaig fer classe vint-i-dos anys. Home, una experiència rellevant dels anys setanta del segle XX, que no té res a veure amb les assignatures, és que els professors fumàvem dintre l'aula i tothom ho trobava tan normal. Si ho expliques als nens d'ara et miren amb una cara que és tot un poema. Amb pocs anys s'ha ben girat la truita.

D'anècdotes és clar que en tinc, però rellevants tampoc. Potser l'experiència més gratificant era comprovar com molts fills d'immigrants eren més independents que nosaltres. Segons sento dir, ara ha canviat: els fills d'aquests ja no se senten tan catalans.

■ Com has viscut els mesos posteriors a l'1 d'Octubre de 2017?

Amb molta pena. Anys enrere mai no ens havíem imaginat que el poble català arribés tan lluny en l'afany d'assolir la independència, però tampoc no comptàvem (innocents nosaltres) amb un Estat espanyol tan sapastre i mentider, capaç d'odiar Catalunya de forma continuada, descarada i vergonyosa. Ens volen submisos i esclaus. Fan el mateix que van fer amb les colònies d'ultramar quan se'ls va ocórrer independitzar-se

de la «Madre Patria». Llavors també parlaven de la «Unidad de España», però no n'hi ha cap que hagi volgut tornar a casa de la madrastra. Bé, sobre aquest tema no acabariem. Lamento, però, que hi hagi d'haver presos polítics sense haver estat jutjats i exiliats que no saben quan podran tornar. I que no ens vinguin amb la història que és cosa dels fiscals i jutges. Tots hem comprovat com s'exerceix la justícia a Espanya. Per més que ens ho vulguin fer creure, és ben evident que la justícia no és igual per a tothom, ni de bon tros. Quirze, parem, perquè se'ns faria fosc.

■ Com t'imagines Catalunya en els propers anys?

És compromès fer de profeta i difícil de preveure, però si no defallim, si seguim dempeus, si la nostra lluita és constant, tard o d'hora es girarà la truita, i el govern de torn s'haurà de seure a negociar. Si ens acovardim, si ens quedem ben repapats al sofà, som morts. Del contrari, de què hauria servit el sacrifici que han fet els presos polítics i els exiliats? Aquests sí que fan honor al país, perquè sabien perfectament que els tocaria el rebre.

D'una altra part, alguns dels

mals que ha patit i pateix Catalunya prové de nosaltres mateixos. Fa pena dir-ho, però ho hem de reconèixer. On érem els catalans en el Compromís de Casp, en el Tractat dels Pirineus, i on érem quan es va redactar l'Estatut i es va preferir no negociar el concert econòmic com el País Basc, perquè aquells que cobren els impostos sempre són mal vistos, segons deien. Això últim no sé si és veritat, però ho diu la *vox populi*.

■ Quins llibres de la teva biblioteca de la rectoria d'Avià, o autors que llegeixes, recomanaries?

És molt arriscat això de recomanar, perquè depèn molt de les dèries de cadascú. Des del punt de vista cristià són molt recomanables les obres sobre Jesús del teòleg José Pagola, molt assequible per a tothom, i tres volums petits de *Teología popular*, de molt bon llegir, del teòleg Josep M. Castilho; els escrits de Mn. Jesús Huguet. Si a més a més us voleu divertir llegiu els de Mn. Josep M. Ballarín.

Quant a literatura endins-eu-vos en l'obra de Josep Pla, que en teniu per tota la vida. I la majoria d'escriptors contemporanis: Verdaguier, Maragall, Guimerà,

Sagarra, Víctor Català, Mercè Rodoreda, Montserrat Roig, Salvador Espriu, Manuel de Pedrolo, Quim Monzó... i tants d'altres. Del Berguedà, Jordi Cussà, l'incombustible poeta Mn. Climent Forner, i Jordi Enjuanes, molt profund i poc conegut, etc.

Fa poc que he llegit «Bon dia, són les vuit» d'Antoni Bassas.

■ I, per acabar, quines músiques t'han acompanyat durant la teva vida?

Al Seminari ens vam impregnar de gregorià i polifonia religiosa. Just quan vam sortir-ne feia poc que havia esclatat la Nova Cançó; encara recordo la impressió que em va fer sentir en Raimon amb «La cara al vent». Després van venir tots els altres. No cal dir que els Beatles i en Bob Dylan eren els ídols del jovent d'aleshores.

Després ja vénen les vaques sagrades de l'anomenada música clàssica. Vaig tenir la sort de poder cantar grans obres amb la Polifònica de Puig-reig: el Messies de Händel, el Requiem de Mozart, la Creació de Haynd, l'Aïda de Verdi, la novena simfonia de Beethoven, i multitud de peces de tots els estils.

Quirze Grifell

UN MAGNIFIC LLIBRE: LA MODA A LA CATALUNYA DEL SEGLE XIV. RETALL DE LA VIDA MEDIEVAL

Fruit d'un intens i apassionat treball d'investigació que va quallar en una tesi doctoral, la berguedana Montserrat Aymereich Bassols ha publicat, a l'editorial Els Llibres de l'Índex, els continguts reescrits de la seva investigació per adaptar-se, amb èxit, al repte de la difusió rigorosa. Un llibre magnífic de tres-centes pàgines, amb més de dues-centes seixanta il·lustracions, amb un format modern i molt cuidat amb suggerents i riquíssims continguts.

L'autora mostra la importància de la roba, no solament com una tendència, una moda canviant, sinó molt especialment com un clar exponent de la jerarquia i la diferenciació social, complexament reglamentada per les ordenances municipals de Barcelona, Cervera, Mallorca, Solsona i Berga. Fruit d'una intensa activitat econòmica manufacturera que ens parla d'una llarga llista d'oficis, d'un comerç intens, arreu del país i al llarg de la mediterrània, i de

la importància del color i dels elements decoratius, del vestit, pentinat, sabates, barrets, joies i anells, que juntament amb les formes de les cotes, pellots, curta peus i gipons, formen un autèntic llenguatge simbòlic.

El llibre, mostra amb una rica i cuidada descripció, els diferents tipus d'indumentària (roba interior, vestit i abric) d'homes i dones, un patrimoni del que, malauradament, con-

servem molt poques restes materials. El seu estudi, que es basa en aquestes poques restes, es intens en l'anàlisi de la pintura, escultura i miniatura del gòtic català, peninsular i europeu per identificar indumentàries característiques comunes i canvis; analitza també les fonts documentals, sobretot inventaris, procedents dels principals arxius catalans, informació que complementa amb l'anà-

si exhaustiu d'obres literàries de la categoria de Bernat Desclot, Dante Alighieri, Francesc Eiximeneis, Jaume I, Ramon Llull, Ramon Muntaner, Sant Agustí o Vicenç Ferrer entre altres.

Es tracta d'un magnífic llibre d'art, ara que se'n publiquen tant pocs. Un llibre per gaudir i aprendre, imprescindible per conèixer l'art i la vida quotidiana del segle s XIV i XV a Catalunya, amb destacades aportacions sobre Berga, amb notables referències a Bagà i a Puig-reig, i amb la documentació inèdita de la família de mercaders berguedans Cascalls, de la qual n'era fill Jaume Cascalls, el gran escultor del gòtic català.

Agraïm a la Montserrat i a l'editorial Llibres de l'Índex que hagin presentat el seu llibre a la Biblioteca Ramon Vinyes de Berga i que hagin confiat amb L'EROL per acompanyar-los en aquest acte.

www.fotoluigi.cat

luigi disseny i fotografia d'alta qualitat
 FOTO impressió de tot tipus de documents en grans i petits formats
 venda de càmeres i accessoris multimèdia
 foto-decoració video o cinema a DVD producció audio-visual
 arxius d'imatges objectes amb foto (àmplia gamma)

fotografia comercial, estands, exposicions...
 estudi, reportatge, documental
 i més... **visita la nostra web**

PRESENTACIÓ DE L'EROL/FOTOGRAFIES. Sant Salvador de la Vedella

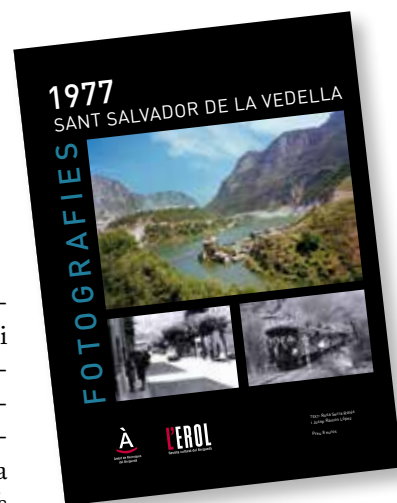
El dissabte 14 d'abril va tenir lloc la presentació d'aquest EROL/Fotografies per recordar el poble desaparegut sota les aigües de l'embassament de La Baells: Sant Salvador de la Vedella. Pocs pobles poden explicar com mort un poble, Sant Salvador, i com en neix un altre, Sant Jordi.

La construcció de l'embassament comportà el que ha estat l'obra pública més important fins a la construcció de l'actual autovia C-16, per a la comarca del Berguedà i que va exigir la construcció d'una impressionant xarxa de carreteres per sobre el nivell del pantà, que va fer desaparèixer el tren, terres de conreu, masies, esglésies i un poble. Més de quaranta anys després de la seva inauguració oficial és pot dir que és un poble acabat; com a tots sempre hi ha coses per fer, millorar i arreglar, però és el poble que havia de complir amb les expectatives de centenars de persones que deixaven de viure al peu del riu per traslladar-se, tots i amb tot, a Sant Jordi.

Construir el poble no fou gens fàcil; no solament pel que significava trobar un lloc adient, escollir unes dimensions i unes característiques, un model, i sobretot lluitar, el 1972, contra unes autoritats que ja havien decidit que el que calia era fer gran Berga i traslladar tothom a la capital de comarca. Aquesta fou la principal i primera lluita i per això es va crear el Patro-

nat de la Vivenda; per aconseguir que tothom que volgués quedar-se a Cercs ho pogués fer, en una casa nova i digne, qualsevol que fos la situació de partida: propietari, llogater o masover. Traslladar un poble sencer no fou fàcil, donar-li vida, serveis, dignitat, personalitat tampoc; aconseguir que

la gent no enyori Sant Salvador, les velles i negres cases, i tot allò que sentien com a propi, encara més. Entre les moltes persones a les quals Ignasi Camps va demanar ajuda volem destacar a dos geògrafs de reconegut prestigi: Horacio Capel i Mercè Tatjer, especialistes en geografia urbana,

anàlisis urbans i morfologia de les ciutats que van posar a treballar a dos joves geògrafs, Pau Alegre i Josep Oliveres, ambdós manresans, avui prestigiosos geògrafs. L'estudi es va titular «*Traslado del poblado de San Salvador de la Vedella*» i es la base d'aquesta publicació.

EROL dedicat a Sant Salvador ha comptat amb la inestimable ajuda i professionalitat d'un dels protagonistes, Josep Ramon López, l'únic membre viu del Patronat que va impulsar l'obra de Sant Jordi i el trasllat de la població des de Sant Salvador. També amb l'escalf i la memòria dels quatre prestigiosos doctors en geografia que van ajudar a reflexionar i a analitzar aquest complex projecte en un temps dur com fou el final del franquisme: Horacio Capel, Mercè Tatjer, Josep Oliveres i Pau Alegre.

Amb tots cinc i l'equip de govern de l'Ajuntament de Cercs vam reflexionar sobre el passat, el present i el futur de Sant Jordi i el municipi de Cercs i els reptes que té el Berguedà. Una magnífica jornada de memòria i aprenentatge; un privilegi escoltar i reflexionar amb els mestres.